ABDESTİN FAZİLETİ

<u>Tanımı:</u>

- Farsça âb (su) ve dest (el) kelimelerinden oluşan ve "el suyu" anlamına gelen abdest, belirli ibadetlerin ifasının ön şartı olan ve kendisi de ibadet mahiyetinde görülen bir nevi hükmî temizliktir. Arapça karşılığı; "güzellik, temizlik ve parlaklık" anlamına gelen "vudû" (وُضُوء) dur. Fıkıhta abdest, "Belli uzuvları usulüne uygun olarak su ile yıkamak ve bazılarını da eldeki su ıslaklığı ile mesh etmek" şeklindeki ibadet temizliği olarak tarif edilir.

- Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyurulmaktadır:
- **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ**
- ***Ey iman edenler! Namaz kılmaya kalktığınız zaman yüzlerinizi, dirseklerinize kadar ellerinizi, başlarınızı mesh edip, topuklara kadar ayaklarınızı yıkayın.***
- **وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا**
- ***Eğer cünüp iseniz iyice temizlenin.***
- **وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ**

- ***Hasta yahut yolculuk halinde bulunursanız, yahut biriniz tuvaletten gelirse, yahut da kadınlara dokunmuşsanız (cinsî birleşme yapmışsanız) ve bu hallerde su bulamamışsanız temiz toprakla teyemmüm edin de yüzünüzü ve (dirseklere kadar) ellerinizi onunla mesh edin.***

- **مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ**

- ***Allah size herhangi bir güçlük çıkarmak istemez; fakat sizi tertemiz kılmak ve size (ihsan ettiği) nimetini tamamlamak ister; umulur ki şükredersiniz.***[1]

[1] Maide, 5/6.

Abdestin Hikmeti

- Namaz ibadet duygusu ile Allah huzuruna çıkmak, belli şekillerle O'na tapınmak ve O'nunla konuşmaktır. Namaz Allah'ın, kulunu, huzuruna kabul etmesidir. İşte bu kabul ve kulluğun arzı, bir hazırlığı gerekli kılmaktadır. Huzur-ı ilahide duran kulun uyanık, şuurlu, içi ve dışı ile tertemiz olması gerekir ki abdest ve gusül bunları temin için en güzel vasıtadır. Suyun bulunmaması veya bulunduğu halde kullanmayı engelleyen bir mani yahut mazeretin bulunması halinde teyemmüm edilir. Teyemmüm her ne kadar maddi temizliği sağlamazsa da temizlik şuuru vermekte ve ibadete hazırlamaktadır.

Abdestin Fazileti:

- "Rasulullah (sas) yanındakilere hitaben buyurdular ki:
- أَ أَدُلُّكُمْ عَلى مَا يَمْحُو اللَّهُ بِهِ الْخَطَايَا، وَيَرْفَعُ بِهِ الدَّرَجَاتِ؟
- *"Allah'ın hataları silmeye ve dereceleri yükseltmeye vesile kıldığı şeyleri size söyleyeyim mi?"*
- بَلى يَا رَسولَ اللَّهِ.
- Onlar da; "Evet, ey Allah'ın Rasulü, söyleyin!" dediler. Bunun üzerine şunları sıraladı:
- إِسْبَاغُ الْوُضُوءِ عَلَى الْمَكَارِهِ،
- *Zahmetine rağmen abdesti tam almak,*
  - وَكَثْرَةُ الْخُطَا إِلَى الْمَسَاجِدِ،

- *Mescide çok adım atmak,*
- وَانْتِظَارُ الصَّلَاةِ بَعْدَ الصَّلَاةِ،
- *Bir namazdan sonra diğer namazı beklemek,*
- فَذَلِكُمُ الرِّبَاطُ، فَذَلِكُمُ الرِّبَاطُ، فَذَلِكُمْ الرِّبَاطُ
- *İşte bu ribâttır, işte bu ribâttır, işte bu ribâttır.*[2]

- Bu hadiste geçen "Ribât", lügat olarak nefsi hapsetmek manasına gelir. Ancak, kendisini cihada vermek suretiyle Allah yoluna hapsedenler için bu tabir kullanılır, böyle kimselere murâbıt denir. Abdestini tam alıp namazlarını mescitte kılan ve birini kılınca diğer namazın gelmesini bekleyen kimse de kendini ruhen, kalben Allah yoluna bağlamış gibidir. Bir nevi murâbıttır.

---

[2] Müslim, Taharet, 41.

- Ukbe b. Âmir (ra) anlatıyor: "… Bir gün Rasulullah'a geldim, ayakta halka hitap ediyordu. Söylediklerinden şu sözlere yetiştim:
- مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَتَوَضَّأُ فَيُحْسِنُ وُضُوءَهُ، ثُمَّ يَقُومُ فَيُصَلِّى رَكْعَتَيْنِ يُقْبِلُ عَلَيْهِمَا بِقَلْبِهِ وَوَجْهِهِ إِلَّا وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ
- *"Güzelce abdest alıp, sonra iki rekat namaz kılan ve namaza bütün ruhu ve benliği ile yönelen hiç kimse yoktur ki kendisine cennet vâcib olmasın!"*
- (Bunları işitince kendimi tutamayıp): "Bu ne güzel!" dedim. (Bu sözüm üzerine) önümde duran birisi:
- "Az önce söylediği daha da güzeldi!" dedi. (Bu da kim? diye) baktım. Meğer Ömer İbnu'l-Hattâb'mış. O, sözüne devam etti: "Seni gördüm, daha yeni geldin. Sen gelmezden önce şöyle demişti:

- مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ يَتوضَّأُ فَيُبْلِغُ أَوْ فَيَسْبِغَ الْوُضُوءَ، ثُمَّ يَقُولُ: أَشْهَدُ أنْ لَا إلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُ إِلَّا فُتِّحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ الثَّمَانِيَةُ يَدْخُلُ مِنْ أَيِّهَا شَاءَ
- *"Sizden kim abdestini alır ve bunu en güzel şekilde yapar, sonra da: "Şehâdet ederim ki Allah'tan başka ilâh yoktur ve yine şehâdet ederim ki Muhammed Allah'ın kulu ve Resûlüdür" derse, kendisine cennetin sekiz kapısı da açılır; hangisinden isterse oradan cennete girer."*
- Bu hadisin Tirmizî'deki rivayetinde "...rasûlühü" kelimesinden sonra
- اَللَّهُمَّ اجْعَلْنِى مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِى مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ
- *"Allah'ım, beni tevbe edenlerden kıl, temizlenenlerden kıl"* duası da vardır.[3]

[3] Ebû Dâvud, Tirmizi.

Abdest Günahların Affedilmesine Vesile Olur:

- "Rasulullah (sas) buyurdular ki:
- **إِذَا تَوَضَّأَ الْعَبْدُ الْمُسْلِمُ أَوِ الْمُؤْمِنُ، فَغَسَلَ وَجْهَهُ خَرَجَ مِنْ وَجْهِهِ كُلُّ خَطِيئَةٍ نَظَرَ إِلَيْهَا بِعَيْنِهِ مَعَ الْمَاءِ، أَوْ مَعَ آخِرِ قَطْرِ الْمَاءِ**
- *Mü'min -veya müslüman- bir kul abdest aldı mı yüzünü yıkayınca, gözüyle bakarak işlediği bütün günahlar su ile -veya suyun son damlasıyla- yüzünden dökülür iner.*
- **وَإِذَا غَسَلَ يَدَيْهِ خَرَجَ مِنْ يَدَيْهِ كُلُّ خَطِيئَةٍ بَطَشَتْهَا يَدَاهُ مَعَ الْمَاءِ، أَوْ مَعَ آخِرِ قَطْرِ الْمَاءِ**
- *Ellerini yıkayınca elleriyle işlediği hatalar su ile birlikte- veya suyun son damlasıyla- ellerinden dökülür iner.*

- فَإِذَا غَسَلَ رِجْلَيْهِ خَرَجَتْ كُلُّ خَطِيئَةٍ مَشَتْهَا رِجْلَاهُ مَعَ الْمَاءِ، أَوْ مَعَ آخِرِ قَطْرِ الْمَاءِ حَتَّى يَخْرُجَ نَقِيًّا مِنَ الذُّنُوبِ

- *Ayaklarını yıkayınca da ayaklarıyla giderek işlediği bütün günahları su ile- veya suyun son damlasıyla- dökülür iner. (Öyle ki abdest tamamlanınca) günahlardan arınmış olarak tertemiz çıkar."*[4]

[4] Müslim, Muvatta, Tirmizi.

- "Rasulullah buyurdular ki:

- مَنْ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ خَرَجَتْ خَطَايَاهُ مِنْ جَسَدِهِ حَتَّى تَخْرُجَ مِنْ تَحْتَ أَظْفَارِهِ

- *"Kim abdest alır ve abdestini güzel yaparsa hataları vücudundan tırnak diplerine varıncaya kadar çıkar dökülür."*[5]

[5] Müslim.

- Hz. Osman abdest aldı ve dedi ki:
- "Ben Rasulullah (sas)'ın şu benim abdestim gibi abdest aldığını, sonra da şöyle söylediğini gördüm:
- مَنْ تَوَضَّأَ هَكَذَا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَكَانَتْ صَلَاتُهُ وَمَشْيُهُ إِلَى الْمَسْجِدِ نَافِلَةً
- *"Kim bu şekilde abdest alırsa geçmiş günahları affedilir, namazı ve mescide kadar yürümesi de nafile (ibadet) olur."*[6]

[6] Buhârî, Müslim.

- “Rasûlullah (sas) buyurdular ki:
- *“Sizden kim abdest suyunu hazırlar, mazmaza ve istinşakta bulunur (ağzına ve burnuna su çeker) ve sümkürürse, mutlaka yüzünden, ağzından, burnundan hataları dökülür. Sonra Allah’ın emrettiği şekilde yüzünü yıkarsa, sakalın(ın bittiği mahallin) etrafından su ile birlikte yüzü ile işlediği günahlar dökülür. Sonra dirseklere kadar kollarını yıkayınca, ellerinin günahları su ile birlikte parmak uçlarından dökülür gider. Sonra başını mesh edince, başının günahları saçın etrafından su ile birlikte akar gider. Sonra topuklarına kadar ayaklarını yıkayınca, ayaklarının günahları, parmak uçlarından su ile birlikte akar gider. Sonra kalkıp namaz kılar, Allah’a hamd ve senâda bulunur. Ona layık şekilde tazimini gösterir ve kalbinden Allah’tan başkasını(n korku ve muhabbetini) çıkarırsa, annesinden doğduğu gündeki gibi bütün günahlarından arınır.”*[7]

---

[7] Müslim, Musafirin, 294, (832)

Abdest Üzerine Abdest Almak:

- “Rasulullah (sas) buyurdular ki:
- مَنْ تَوَضَّأَ عَلَى طُهْرٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِهِ عَشْرَ حَسَنَاتٍ.
- *“Kim abdestli olduğu halde abdest tazelerse, Allah bu sebeple kendisine on (misli) sevap yazar.”*[8]
- Bu hadis-i şerif hakkında şöyle bir açıklama yapılmıştır:
- Bu hadisinde, Peygamber Efendimiz daima abdestli bulunmaya teşvik etmiş olmaktadır. Hadiste zikredilen on sevaptan maksat, abdest almanın sevabının on katıdır. Zira Rabbimiz Kur’ân-ı Kerîm’de, her bir hayır amelin on misliyle değerlendirileceği müjdesini vermektedir:
- مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا
- ***Kim (Allah huzuruna) iyilikle gelirse ona getirdiğinin on katı vardır.***[9]

---

[8] Tirmizî.

[9] En’am, 6/160.

- Abdest üzerine abdest almanın su israfı olmaması için önceki abdestle bir namaz kılınmış veya meclis değişmiş olmalıdır. Buna riayet edilmezse abdest üzerine abdest israf olacağından mekruh sayılmıştır.

******

- **Not:** Abdest üzerine abdesti ifade etmek için halk arasında yaygın olarak kullanılan
- نُورٌ عَلَى نُورٍ
- “Nur üstüne nur” ifadesi Peygamber Efendimize ait bir söz (hadis-i şerif) değildir.

Abdestin Alınışı:

- أنَّ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دَعَا بِمَاءٍ فَأَفْرَغَ عَلَى كَفَّيْهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فَغَسَلَهُمَا، ثُمَّ اَدْخَلَ يَمِينَهُ فِي إِنَاءٍ فَمَضْمَضَ واسْتَنْثَرَ، ثُمَّ غَسَلَ وَجْهَهُ ثَلاثًا وَيَدَيْهِ إِلَى الْمِرْفَقَيْنِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، ثُمَّ مَسَحَ بِرَأْسِهِ، ثُمَّ غَسَلَ رِجْلَيْهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ إِلَى الْكَعْبَيْنِ،
- "Hz. Osman (abdest almak için) su istedi. (Su getirilince) üç kere ellerine dökerek yıkadı. Sonra sağ elini kaba sokup mazmaza ve istinşakta bulundu (ağzına ve burnuna su alıp yıkadı). Sonra üç kere yüzünü, arkasından da dirseklerine kadar üç kere ellerini yıkadı. Sonra başına meshetti, sonra da topuklarına kadar ayaklarını üçer sefer yıkadı ve sonra şöyle dedi:

- رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ تَوَضَّأَ نَحْوَ وُضُوئِى هذَا، ثُمَّ قَالَ:
- "Ben Resûlullah (sav)'ı, şu abdestim gibi abdest alırken gördüm". Abdesti bitince de şöyle demişti:
- مَنْ تَوَضَّأَ نَحْوَ وُضُوئِى هَذَا، ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ لاَ يُحَدِّثُ فِيهِمَا نَفْسَهُ غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ
- *"Kim şu abdestim gibi abdest alır, arkasından iki rek'at namaz kılar ve namazda kendi kendine (dünyevî bir şey) konuşmazsa geçmiş günahları affedilir."*[10]

[10] Buhârî, Vudû: 24, 28, Savm: 27; Müslim, Tahâret: 3, 4, (226); Ebû Dâvud, Tahâret: 50, (106); Nesâî, Tahâret: 27, 28, 93

Abdest Alırken Su İsraf Edilmemelidir:

- جَاءَ أَعْرَابِيٌّ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ يَسْأَلُ عَنِ الْوُضُوءِ، فَأَرَاهُ ثَلَاثًا ثَلاثًا، ثُمَّ قَالَ:
- "Bir bedevi, Rasulullah'a gelerek, abdest hakkında sordu. Rasulullah ona uzuvların üçer kere yıkanmasını gösterdi. Sonra da şöyle dedi:
- هَكَذَا الْوُضُوءُ، فَمَنْ زَادَ عَلَى هَذَا أَسَاءَ وَتَعَدَّى وَظَلَمَ
- *"Abdest işte böyle alınır! Kim buna bir ziyâdede bulunursa, fena bir iş yapmış olur, haddi aşar ve zulmeder"*[11]

[11] Ebû Dâvud, Tahâret: 51, (135); Nesâî, Tahâret: 105, (1, 88)

- Rasulullah, Sa’d adındaki sahabiyi abdest alırken gördü. Onun çok su kullanması üzerine
- " مَا هَذَا السَّرَفُ يَا سَعْدُ؟
- *“Ey Sa’d bu israf ta nedir?”* diye sordu
- " قَالَ: أَفِي الْوُضُوءِ سَرَفٌ؟
- Sa’d: “Abdest alırken de israf olur mu?” dedi. Rasulullah şöyle cevap verdi:
- قَالَ: " نَعَمْ، وَإِنْ كُنْتَ عَلَى نَهْرٍ جَارٍ "
- *“Evet! Akmakta olan bir nehrin kenarında olsan bile!”*[12]

---

[12] İbn Hanbel.

Abdest Uzuvları İyice Yıkanmalıdır:

- اَنَّ رَجُلًا جَاءَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ وَقَدْ تَوَضَّأَ وَتَرَكَ عَلَى قَدَمَيْهِ مِثْلَ مَوْضِعِ الظُّفْرِ
- "Bir adam Rasulullah (sas)'a gelmişti. Bunun abdest almış fakat ayaklarının üzerinde tırnak kadar bir yeri yıkamadan bırakmış olduğunu gördü. Rasulullah (sas), adama derhal müdâhale etti ve şöyle dedi:
- اِرجِعْ فَأَحْسِنِ الْوُضُوءَ
- *"Git abdestini güzelce al!"*
- فَرَجَعَ فَتَوَضَّأَ، ثُمَّ صَلَّى
- Adam gidip yeniden abdest aldı, sonra da namazını kıldı."[13]

---

[13] Müslim, Ebu Davud.

- Asr-ı Saadette Halk ikindi namazı sırasında acele etti ve bir kısmı alelacele abdest aldı. Biz onlara ulaştık. Ökçelerine su değmemiş, parlıyordu. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz şöyle buyurdu:
- وَيْلٌ لِلْأَعْقَابِ مِنَ النَّارِ، أَسْبِغُوا الْوُضُوءَ
- *"Ökçelerin ateşte vay hâline! Abdesti tam alın!"*[14]

[14] Müslim.

- Rasulullah (sas) buyurdular ki:
- إنَّ أُمَّتِى يُدْعَوْنَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ غُرًّا مُحَجَّلِينَ مِنَ آثَارِ الْوُضُوءِ، فَمَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يُطِيلَ غُرَّتَهُ فَلْيَفْعَلْ
- *Ümmetim Kıyamet günü çağırıldıkları vakit abdestin izi olarak (nurdan) bir parlaklıkları olduğu halde gelirler. Öyleyse kimin imkânı varsa parlaklığını artırsın.*[15]
- **Açıklama:** Ahirette, abdest sebebiyle Müslümanlar hususî bir nurla temayüz edeceklerdir. Bu nur, bazı hayvanların alınlarındaki veya bacaklarındaki beyazlığa benzetilmiştir. Dilimizde sakar veya seki tabir edilen bu beyaz lekelerin Arapçada karşılığı gurre ve tahcil'dir. Gurre, alındaki beyazlığa denir. Ayaklarında beyazlığı olan ata da muhaccel denir.

---

[15] Buhari; Müslim.

Abdest Almaya Besmele ile Başlamak:

- Rasulullah buyurdular:
- لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَا وُضُوءَ لَهُ، وَلَا وُضُوءَ لِمَنْ لَمْ يَذْكُرِ اسْمَ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ
- *"Abdesti olmayanın namazı yoktur. Üzerine Allah'ın ismini zikretmeyen kimsenin abdesti de abdest değildir."*[16]

[16] Ebu Davud, İbn Mace.

- Rasulullah (sas) buyurdu ki:
- مَنْ تَوَضَّأَ وَذَكَرَ اسْمَ اللهِ تَطَهَّرَ جَسَدُهُ كُلُّهُ، وَمَنْ تَوَضَّأَ وَلَمْ يَذْكُرِ اسْمَ اللهِ لَمْ يَتَطَهَّرْ إِلَّا مَوْضِعُ الْوُضُوءِ
- *Kim abdestinin başında Allah'ı zikrederse bedeninin tamamı temizlenir. Eğer Allah'ın ismini zikretmezse bu kimsenin sadece abdest uzuvları temizlenir."*[17]

---

[17] Beyhaki, Sünen-i Kübra.

Abdest Alırken Misvak Kullanmak:

- "Rasulullah (sas) buyurdular ki:
- لَوْلَا أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِى لَأَمَرْتُهُمْ بِالسِّوَاكِ عِنْدَ كُلِّ صَلَاةٍ
- *"Eğer ümmetim üzerine zahmet vermeyecek olsaydım, her namazda (abdest alırken) misvak kullanmalarını emrederdim."*[18]

******

- Bu hadisin Tirmizî'deki rivayetinde şu ziyâde bulunur:
- فَكَانَ زَيْدُ بْنُ خَالِدٍ يَشْهَدُ الصَّلاةَ وَسِوَاكُهُ عَلَى أُذُنِهِ مَوْضِعَ الْقَلَمِ مِنْ أُذُنِ الْكَاتِبِ لَا يَقُومُ إِلَى الصَّلَاةِ إِلَّا اِسْتَنَّ، ثُمَّ يَرُدُّهُ إِلَى مَوْضِعِهِ

[18] Buhâri, Müslim.

- "Zeyd İbnu Hâlid, namaza geldiği zaman misvağı kulağının üstünde olurdu, tıpkı kâtibin, kulağı üstündeki kalemi gibi. Misvaklanmadan namaza durmazdı. Misvaklandıktan sonra yine yerine koyardı."[19]

******

- Hz. Âişe (ra) anlatıyor:

- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ يُوضَعُ لَهُ وَضُوؤُهُ وَسِوَاكُهُ، فَإِذَا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ تَخَلَّى، ثُمَّ اسْتَاكَ

- "Rasulullah (sav)'ın abdest suyu ve misvâkı (akşamdan hazırlanıp yanına) konulurdu. Gece kalkınca abdest bozar, sonra misvaklanırdı."[20]

[19] Tirmizi.
[20] Ebu Davud.

- "Rasulullah (sav) misvak kullanmanın faydaları hakkında şöyle buyurmuşlardır:
- اَلسِّوَاكُ مَطْهَرَةٌ لِلْفَمِ مَرْضَاةٌ لِلرَّبِّ
- *“Misvak ağız için temizlik vasıtasıdır. Rab Teâlâ için de rıza vesîlesidir.”*[21]

[21] Buhari.

Misvak Konusunda Açıklama:

- Sünnete uygun olan misvâk, erâk ağacından yapılan çubuklardan ibârettir; ince lifleri, kendine has kokusu vardır. Kullanılacak çubuğun müstehab şekli şöyledir. Kullanan kişinin serçe parmağı kalınlığında, karışı uzunluğunda ve kuru olmalıdır. Ucu suda ıslatılınca yumuşar.
- Su değmeden dişlere vurulur, sürtme işi yukarıdan aşağı değil enlemesine yapılır. Sadece dişlere değil, diş etlerine, dile ve hatta damağa da misvak yapılır, üç su verilir. Hadîsler, misvaklarken, çubuğun sertçe kullanılmasını tavsiye eder. Müstehab olan her abdest alışta, yatarken, yataktan kalkınca kullanılmasıdır. Misvaktan gâye sadece dişlerdeki kırıntıların, artıkların temizliği değildir.

Misvak Kullanmanın Faydaları:

- Âlimler misvakın pek çok faydasını sayarlar. Bazıları şunlardır:
- Rasulullah (sas)’ın mühim bir sünneti yerine gelmiş olur.
- Allah'ın rızasına vesiledir.
- Ağız temizliğini sağlar.
- Dişleri parlatır, diş etlerini kırmızı kılar.
- Ağız sağlığını sağlar, ağız kokusunu giderir.
- Dişlerin sağlamlığını artırır, diş taşlarını önler.
- Diş etlerini kuvvetlendirir.
- Diş çürümelerini önler.
- Zekâyı artırır.
- Sesi güzelleştirir, konuşmayı kolaylaştırır.
- Göze kuvvet verir.
- Son nefeste kelime-i şehâdeti hatırlattırır.
- İhtiyarlığı geciktirir.
- Mideyi takviye edip, mide hastalıklarını önler.

- Hazmın kolaylaşmasını sağlar.
- Can çekişmeyi kolaylaştırır.
- Bedenin rutubetini keser.
- Sevabı artırarak ömrü bereketli kılar.
- Pek çok hastalığın sindirim sistemi ve bilhassa mideden kaynaklandığı göz önüne alınınca mide sağlığına fevkalâde tesir edecek olan ağız temizliği ve onun yegane vâsıtası misvakın faydaları saymakla bitmez.

Abdestte Vesvese

- Rasulullah buyurdular ki:
- " إِنَّ لِلْوُضُوءِ شَيْطَانًا، يُقَالُ لَهُ: الوَلَهَانُ، فَاتَّقُوا وَسْوَاسَ المَاءِ "
- *Abdest anında vesvese veren bir şeytan vardır. Ona "Velehan" denilir. Öyleyse suyun vesvesesinden kaçının.*[22]

[22] Tirmizi.

Abdest Aldıktan Sonra Okunacak Dua:

- "Resûlullah (sav) buyurdular ki:
- **مَنْ تَوَضّأ فقَالَ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أسْتَغْفِرُكَ وَأتُوبُ إلَيْكَ**
- *"Kim abdest alıp: "Rabbim seni tenzîh ederim, Allah'ım hamdim sanadır, senden bağışlanmak isterim, tevbem de sanadır" derse,*
- **كُتِبَ في ورَق ثُمَّ طُبِعَ بِطَابِعٍ، ثُمَّ رُفِعَ تَحْتَ الْعَرْشِ فَلَمْ يُكْسَرْ إلى يَوْمِ الْقِيَامَةِ**
- *bu bir kâğıda yazılır, sonra bir mühür üzerine nakşedilir, sonra da Arş'ın altına kaldırılır ve Kıyamete kadar (mühür) kırılmaz.*